

مدرنیسم در بارسلونا

نوشته آلبرت گارسیا اسپوچه

در اواخر قرن نوزدهم، وقتی برج و باروی شهر قدیمی بارسلونا را از بین بردند تا فضای مورد نیاز برای توسعه آن فراهم شود، فضای باز و وسیع اطراف شهر کهنه محلی شد برای تجاری که نقش مهمی در تاریخ شهرسازی مدرن ایفا کردند. بارسلونای جدید با احداث محله مسکونی بسوزوایی که مرکز آن همان پاساژدگر آسیای معروف است از خاک سر برآورد. تغییر و توسعه این بخش شهر به ظهور مدرنیسم (مدرنیسم) یا نسخه کاتالونیایی هنر نو کمک کرد.

وقتی در سال ۱۹۰۰ معماری مدرنیستی به اوج ترقی خود رسید طرح شهر دیگر کاملاً شکل گرفته بود: گرداگرد مرکز پائتکو، ایکسامیله (پاساژدگر آسیا و خیابانهای مسجور) که سکونتگاههای دلپذیر داشتند، احداث مجموعه‌ای از محلات با خانهای ارزانتر و در پیرامون آن ساختمانهای بزرگ عمومی (بیمارستان، زندان، کشتارگاه) و بالاخره منطقه صنعتی پیش‌بینی شده بود.

در این بخش شهر، مدرنیسم در مجتمعات بزرگ شهری کاملاً تجلی یافت. مثلاً با احداث بیمارستان سانت پاتو در حومه و پارک مرکز در اطراف پاساژدگر آسیا با توسعه محله زیبایی که به دوکورات دوره (هزارگوش زرین) معروف شد، سکونتگاههای خصوصی زیادی ساخته شد که بعضی از آنها، جایگزین بناهای کهنه شدند. نظیر کاسابلانکا گاتودی (۱۹۱۰-۱۹۰۵) که در میان مردم به لاپدورا معروف شد.

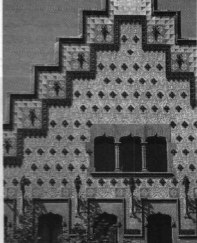
معماران مدرنیست فقط به احداث محله‌های جدید فراع نشدند، بناهای موجود را نیز تغییر دادند و اصلاح و تزئین کردند. سکونتگاههای معروف مدرنیستی در پاساژدگر آسیا نظیر کاساله لئوورزاد کاسا آماتلر و کاسا پائلیو خانه‌های قدیمی‌اند که به تزیین توسط لوئیس دومنچه ای، مدرنیست خودبه‌خود، کار افرانج و آنتونی گاتودی نوسازی شده‌اند. احداث ستاره‌های مجلل طبقات همکف خانه‌های قدیمی یکی دیگر از تجلیات این گرایش است.

از شهر به خانه
از ساختمان به صندلی

یکی از ویژگی‌های برجسته سبک جدید قابلیت کاربرد آن در تمام اشکال بیان زیبایی بود در آغاز قرن بیستم ابداعات و افسر مدرنیسم فضای زندگی بسوزوایی بارسلونا را شکل داد.

مشهد اثر لوه لوئیس ماسریه، ۱۹۰۰

مجله علوم انسانی و مطالعات
پرتال جامع علوم انسانی

مجله علمی-تخصصی
علوم انسانی و مطالعات
پرتال جامع علوم انسانی

نقاشیها، طرحها و پیکره‌های زیبای هنرمندان کاتالونایی نظیر رامون کاساس، سانتیاگو روسینیول و خوان له لیونسا، را هنوز می‌توان در موزه شهر بارسلونا دید و تحسین کرد.

در این سکو تنگناها که چیزی به دست استفاق سپرده شده است، نمی‌بین برادانت را دارد که شکوه و طرافت مگرف تزینات بیرونی تادیوار و مسقف آبار تماشاها اعتدادمی یابد و برهه اتانها و همه بخشهای فضای داخلی مسط می‌شود. سنگر شها، سقفها، بخارها، درها، پنجرها با معماری می‌آمیزند و پیکره واحدی را تشکیل می‌دهند. آثار صنعتگران نظیر تختخوابها، پاراوانها، کمدها در فضایی که با طرافت تمام ساخته و پرداخته شده است در کمال زیبایی جای گرفته‌اند. این هماغی در انتخاب سایر عناصر دکوراتیو نیز به چشم می‌خورد.

نوع معماران مدرنیست در خلق چنین آثار هنری کاملی به کمک گروه هنرمندان و صنعتگران متخصص بود. برای خلق یک اثر هنری کامل این گروه، زیر نظر این معماران تلاشهای خود را هماغ می‌کردند. نتیجتاً شمره کار هم در کل و هم در تک تک اجزاء از انجام لازم برخوردار بود. پالاتو دلاموسیکا یا کاخ موسیقی و بیمارستان سانت پائو که له لوئیس موسیج ای مونتاز، و گروه او آنها را طراحی کرده‌اند نمونه‌های برجسته این آثار هنری به شمار می‌آیند.

ولی معمارانی نظیر دومنچ ای مونتاز و معاصرانش، گاتودی، کادا فالچ، رافائل ماسو، خوب ماریا جوخول شاید ما را بیشتر شگفتزده می‌کنند چون در فضایی بسیار محدودتر به همان نتیجه دست می‌یابند. این یکی از بدبختترین دستاوردهای هنر نو در کاتالونیاست و کاساله لئومور را در پاسژود گراسیا نمونه برجسته آن است. در این مورد دومنچ ای مونتاز عهده‌دار تغییر و ترین بنایی شده بود که بر زمین فناس، کوچک و مثلثی شکلی قرار داشت. او می‌بایست این بنا را به امری تبدیل کند که جلوه‌گاه هنر نو باشد. دومنچ ای مونتاز از این مشکلات بهره‌برداری کرد و موفق شد گروه هنرمندان و صنعتگرانی را که عهده‌دار تزینات بیرونی و درونی ساختمان بودند به ارائه‌کاری به غایت منسجم وادارد. او بدین ترتیب توانست از یک بنای معنوی کاخی شگفت‌انگیز بسازد.

سئوهای مستند گسوا، مسهات حریت‌آور معماران و صنعتگران مدرنیست در کاتالونیاست. چطور می‌توان تیوغی را ستایش نکرد که گاتودی و دستیارش خوب ماریا جوخول در طراحی سقفهای استوک و ستونهای سنگی لاپدرا را به‌کار برده‌اند؟ آری در میان دستان گاتودی یک جوهردان برنجی معمولی به یک شاهکار کوچک هنری تبدیل شده است.

در نما از کاخ موسیقی، اثر له‌لوئیس دومنچ ای مونتاز ۱۹۰۸-۱۹۰۵، بارسلونا، پلکان (بالا) و گوشه‌ای از موزئیک کاری سلف (راست)، پایین، راست، بخشی از سلف موزئیک کاری، اثر خوب بی، کاساله لئومور، بارسلونا. پایین، چپ، صندلی فونزرا اثر خوان پومیسکی‌ای خانه، ۱۹۰۲.

شگاه علوم انسانی و مطالعات
پرتال جامع علوم انسانی

آرکیت گارسا اسپوچه، مورخ معماری اهل کاتالونیا، موزاف آثار متعدد از جمله لغا و جامه بارسلونا (پس از ورود صنعت، ۱۹۸۰) و معماری و شهرسازی در نما شگاه جهانی بارسلونا ۱۸۸۸ (۱۹۸۹).

